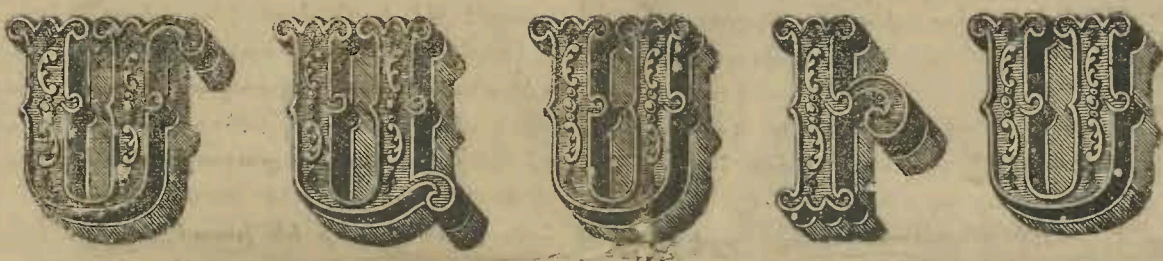

Տարեկան գին 8 ՄՃ.
Պատկեր 10 ՄՃ.
Վեցամսեկ 4 ՄՃ.
Տարեկան գին 5 ՄՃ.
Մանուցման տույլ մէկ անգամի հա-
մար 3 զուրուշ երկու անգամի հա-
մար 2 զուրուշ տուելի անգամներու
համար զատ սակարկութիւն կըլ-
այ :

ԼՐԱՔԻՐ

ՊԱՅՄԱՆՔ
Դուրս գացած լրագրաց ճանրու-
ծակքը խորագրութեան վրայ է :
Լրագրաց վերաբերեալ նամակ
կամ որ և ինչ գրութիւն խորագիր
— ճիշդ նիւն պիտի ուղղուի , զայն-
ովիս Ստորագրուողը ճատակով իւր
1878 Նոյեմբ. 15-ին , Մարտի 1-ին
և այլ :
Ճանրուծակքը չվճարուած նա-
մակ չընդունուիր :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ 24 ՅՈՒՆԻԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կիրակի օրը թուրք լրագրաց յա-
ւելումով հրատարակեալ պաշտո-
նական յայտարարութիւն մը հաշտու-
թեան նախապայմանաց կնքուելուն
լուրն հասարակութեան կը ծանու-
ցանէր : Յիշեալ նախապայմանաց և
զինադադարին կնքումն Ուղիստու-
պոլիս տեղի ունեցաւ դեկտ. 31-ին
հինգշաբթի օրն , յորմէ անմիջապէս
յետոյ , ըստ ստուած որոշման , Նի-
քոյա Մեծ դուքսը բոլոր Ռուս հրա-
մանատարաց հրաման պիտի ղրկէր որ
զինուորական շարժումները դադարե-
ցնեն : Այսպէս պատերազմն իրօք
կը վերջանայ , և կը մնայ հաշտութեան
վերջնական դաշնագիրը կնքելու
գործն , որոյ մէջ միւս տէրութեանց
շահերն ալ յարակից գտնուելով կը
կարծուի որ եւրոպական դեսպանա-
խորհրդով մը պիտի որոշուի : Դեռ
պանախորհրդին գումարման տեղը
դեռ որոշուած չէ , բայց հեռագիր
մը իրենք թէ վիեննա պիտի ըլլայ ,
և ինչ՝ Ռուսիա ալ դեսպանախոր-
հուրդը կընդունին :

Ռուսը Ռոստովոյի գրաւեցին , և
Արաբկէյի գորավարը Չորլու հասած
էր : Ռոստովոյէն շոգենաւով եկող
ճանապարհորդը կը պատմեն թէ
ուրբաթ օրը Պոտանկայի խաղախ հե-
ծելագորք երեք հազարի չափ հետե-
ւակ զօրօք Միլոս գիւղն եկեր և
Ռոստովոյի քաղաքն իրենց յանձնել
առաջարկեցին : Կառավարիչը պաշ-
տօնատար մը ղրկելով պատասխանեց
է թէ զինադադարը կնքուած ըլլա-
նով այսպիսի առաջարկութիւն մ'ան-
կանոն էր : Բայց Ռուս զօրավարն ը-
սեր է թէ ինք զինադադարի հրա-
ման առած չէ : Հետեւեալ կառա-
վարին և բնակիչներէն ոմանք նաւ
նստելով մեկնեցին : Ռուսը քաղաքը
մտնելէ ետեւ՝ հողեւորական գլուխնե-
րէն ու բնակչաց երեւելիներէն բազ-
կացեալ յանձնաժողով մը կազմեցին ,
և բնակչաց ապահովութիւններ տա-
լով դադարեցուցին արգելիք եւն :
Չէրքէզ մը որ այս հրամանին անասա-
տեր էր՝ մահուան պատիժ կրեր է :

Աթէնքէն դուրս շամալները
ծանր անկարգութեանց լուրեր կը
բերեն : Երբ թուրքիոյ և Ռուսիոյ
մէջ հաշտութեան լուրն Աթէնք հա-
սաւ , Հելլենք յուզուեցան՝ զայրանա-
լով նախորդ նախարարաց դէմ թէ
բաւական պատրաստութիւն տեսած
և թուրքիոյ դէմ պատերազմ հրա-
տարակած չէին , քանի որ Օսմանեան
զօրքը Ռուսաց դիմադրելու զրադած
էր Պալքանկա երկրէն : Ամբողջ
«պատերազմ» պատերազմ , և «անկ-

ցին դաւաճանք» աղաղակելով թա-
ղաւորին պալատին առջև գնացաւ Գե-
որգ թագաւորը պատշգամբն ելնելով
ժողովուրդն ողջունեց և ըսաւ . «Չա-
ւակներս , գիտէք թէ ես ո՞րչափ
կը սիրեմ այս երկիրը . բայց կաղա-
չեմ՝ ձեզ , հանդարտեցէք , քանզի
գիտէք թէ այս դժուարին պարա-
զայից մէջ ո՞րչափ իմաստութեան
պէտք ունինք : Ամբողջ անկէ մեկ
նեւով արտաքին գործոց նախորդ նա-
խարար Պ. Թրիքուբիի տան վրայ յար-
ձակեցաւ , և քարերով պատուհան
ներուն ապակիները խորտակեց և վան-
դակները կտարտեց . բայց Պ. Թրի-
քուբի բարեկամ երեսփոխան մը՝ ա-
սորճանակ ՚ի ձեռին դրան առջև
կենալով՝ խուժանին բռնութիւնը վա-
նելու յաջողեցաւ : Ռոսիականութեան
զինուորք բարեկարգութիւնը պա-
հելու անկարող էին . ասոնցմէ մի
քանին վիրաւորեցան : Խուժարարք
Պ. Բուժուտուրուսի և Պ. Տէլիեօրկի
տուններուն վրայ ալ յարձակեցան ,
բայց առաջնոյն տան առջև զինուոր-
ներ կային , որք իրենց հրայտները
դէպ ՚ի վեր պարպելով խուժանը կը
կը վախճնէին : Խուժարարք ՚ի վա-
խուստ կը դառնային « ժողովուրդը
կը ջարդեն » աղաղակելով : Հետեւեալ
օրը Պ. Տէլիեօրկի Աթէնք լրագրաց
միոյն մէջ յօդուած մը հրատարակեց
որ միաբերը դոյզն ինչ հանդարտե-
ցուց : Յիշեալ յօդուածը կըսէր թէ
Յունաստանի նախորդ կառավարու-
թիւնը Ռուսիոյ առաջարկած էր դաշ-
նակցութիւն մը կնքել , բայց մերժու-
ղական պատասխան ընդունած էր :
Անկէ վերջը խնդրած էր Ռուսիայէն
որպէս զի նաւատորմ մը ղրկէ Յու-
նաստանի ջուրերը , կամ գոնէ քանի
մը պատերազմական նաւ վաճառէ
հելլենաց . սակայն ոչ միայն ասոր
այլ և Յունաստանի կառավարութիւնն
ալ զինադադարի և հաշտութեան
մասնակից ընելու և պատերազմէն
վերջն Օսմանեան զօրաց վրէժխնդ-
րութեան չմտնելու խնդրանաց ալ
գոհացուցիչ պատասխան չէր առնը-
ւած : Հետեւեալ Պ. Տէլիեօրկի կը-
սէ թէ այս պարագայից մէջ Յունաս-
տան չէր կրնար թուրքիոյ դէմ պա-
տերազմ հրատարակել՝ առանց ծանր
վտանգի մէջ խնայուի :

Աթէնքի խուժովութիւնները դա-
դարեալ կը կարծուէին , երբ Պիրէո-
նէն նոր ամբոխ մը խուժեց հոն , դարձ-
եալ քարերէ և ասորճանակներ նետուե-
ցան , ոստիկանութիւնը զինուոր մի-
ջամտեց , և ամբոխէն երկու հոգի
մեռան , վեց հոգի վիրաւորեցան :
Խուժանը դիակները շրջաբերութեան
հանեց : Բայց վերջապէս խաղաղու-
թիւնը վերահաստատեցաւ . երեսփո-
խանաց ժողովը գումարուելով հաս-
րակաց միտքն հանդարտեցնող ատե-
նախօսութիւններ եղան : Այսու ամե-

նային զրոյցներ կային թէ Հելլեն
կառավարաց դուռն մը թեւադիոյ
սահմանագրութեան անցեր է : Կիրիտի
մէջ ալ յուզմունք կար . Բ. Դուռն
հարկ համարեց ներկայ պարագայից
մէջ Կիրիտի քրիստոնեայ յոյն կուսա-
կալ (վալի) մը կարգել . Ռուսի մաս-
նաւոր պաշտօնով Կիրիտ ղրկուած
Քոսթաքի փաշան վեցերորդեան աս-
տիճանաւ Կիրիտի կուսակալ անուա-
նեցաւ , և Մէհմետ Ալի փաշան ալ
Կիրիտի զինուորական հրամանատար
կարգեցաւ : Հօսարթի փաշան Սե-
ծովէն մայրաքաղաքս եկաւ , և Կիրի-
տի կամ թեւադիոյ ջուրերն երթալու
պատրաստ կը գտնուի կայսերական
զրահաւոր նաւատորմով :

Մանդուկէի Էֆէքեար լրագիրն
Հայաստանի համար Պ. Պատրիարքին
առաջարկած ծրագրին վրայ խօսելով
զայն հերքելէ զատ Մասիսն ալ կը
մեղադրէ խնդրոյն կարեւորութիւն
տուած ըլլալուն և անոր վրայ յօդու-
ած մը գրելով Գաղղիերէն թարգմա-
նութիւնն ալ լա թուրքի մէջ հրա-
տարակուելուն համար : Մեր պա-
տուածաւոր պաշտօնակիցը խնդրոյն
բոլորովն ուրիշ կերպարանք կուտայ
եթէ մեր տեսակետով նկատած կամ
ըմբռնած ըլլալ զայն , անշուշտ ան-
միջապէս պիտի մակաբերէր թէ մեր
նպատակն՝ ապստամբեալ դաւաճաց
միայն բացառիկ արտօնութիւններ
չնորհելու սկզբան դէմ էր . մեք կը
փափաքէինք որ գոնէ տէրութեան
դարերէ ՚ի վեր հաւատարմ և հլու
հպատակ ժողովուրդներն ալ , ինչպէս
է մանաւանդ Հայոց ազգն , այն ար-
տօնութիւններէն զուրկ չ'ընդունին :
Ասկէ զատ՝ մեր առաջարկութիւնը
կայսերական կառավարութեան շա-
հուցն ալ համաձայն է , քանզի այնպի-
սի վայրկեան մէջ՝ երբ օտար յար-
ձակման պատճառաւ Օսմանեան Հա-
յաստանի մէջ մնալ կորսուելու վը-
տանդի մէջ է , նախամեծար չ'է՞ որ
այդ դաւաճուներուն քանի մը մասնա-
ւոր արտօնութիւններ շնորհուելով
թուրքիոյ ամբողջութեան վնաս չը
հասնի , քան թէ բոլորովն Ռուսաց
ձեռք անցնին : Բայց կրնայ ըսուիլ
թէ այսպիսի առաջարկի մը ժամանակ
չ'է , կամ թէ յաջողութիւնը դժուա-
րին է . սակայն որ և է պարագայի մէջ՝
ըստ մեզ՝ նկատողութեան արժանի էր ,
քանզի կրնար ըլլալ որ քաղաքականու-
թիւնն անոր օգնութեան հասնէր :

Վիեննայի Բուէս լրագիրն հետեւ-
եալ տեղեկութիւնները կուտայ Սեր-
վիոյ պահանջած երկիրներուն ընդար-
ձակութեան վրայ :
« Սերվիոյ պահանջմանց կէտ նը-
պատակի երկոյ (Օսմանեան երկիրներն
են՝ Նիշի , Նովիպադարի , Սոֆիայի ,
Բրիզընտի և Վիտիկի գաւառներն ,

որք 1100 քառակուսի փարսան ըն-
դարձակութիւն կը կարծեն 488000
քրիստոնեայ և 266000 մահմետական
բնակչօք : »

ՋԻՆԱԴԱՐԱՐ

Կայսերական կառավարութիւնը
կիրակի օրն հետեւեալ յայտարարու-
թիւնն հրատարակեց .
« Հաշտութեան նախապայմաններ-
ուն և զինադադարի վերաբերեալ
դաշնագիրն հինգշաբթի օրը (յուլի-
31) կնքուեցաւ : Հետեւեալ Բարձր-
Ներքոյ Մեծ դուքսը՝ զինուորական
շարժումները դադարեցնելու համար
հարկ եղած հրամանները ղրկեց Բու-
մէլիի և Սնատուրուի Ռուսական հը-
րամանատարաց : Այս տեղեկութիւն
ներն երէկ իրիկուն (չաբաթ իրի-
կուն) Օսմանեան վաւեր . պատուի-
րակներէն գալով՝ կալուածայութի ծա-
նուցանել հասարակութեան : »

Ստորագրեալ թուրքօ—Ռուսական
նախորդ դաշնագրին պատճենն երէկ
իրիկուն կ'ապստուէր Բ. Դուռն :
Կիրակի օրը Բ. Դուռն օտար տէ-
րութեանց քով գտնուող Օսմանեան
դեսպաններուն հետագրեց հաշտու-
թեան և զինադադարին պայմանները :
Պատրիարք լրագիրը կըսէ . թէ զի-
նադադարն ոչ միայն Ռուսիոյ և Բու-
մանիոյ՝ այլ և Սերվիոյ ու Գարատաղի
հետ կնքուած է :
Ճէրլտէի Հաւատարմի խօսքին նա-
յելով , թրակիոյ կողմէն զինադադա-
րի սահմանագիծը Տիմոթիքայէն կըս-
կըսի և Ռոստովոյէն ու Չորլուէն անց-
նելով լիւրէ—Պուրկազ կը հասնին :

ՎԻՐՋԻՆ ԼՈՒԻՆԻՐ

Հելլենական կառավարութիւնը
շրջաբերական հեռագրով մը ծանոյց
տէրութեանց թէ զօրաբանակ մը կը
մտցնէ թեւադիա , որպէս զի երկրին
մէջ ծագելիք ապստամբութեան և
հետեւեալ արիւնհեղութեանց ա-
ռաջն առնու և բարեկարգութիւնը
պահպանէ : Ռուսի իւր այս գործը
թուրքիոյ դէմ պատերազմ չէ եղեր :
Սակայն Յունաստանի կառավարու-
թիւնն ուղղապէս տեղեկութիւն մը
տուած չէ Բ. Դրան , և դեսպանա-
կան յարաբերութիւններն ալ խըզ-
ուած չեն , բայց կրեկի որ խղճմն
անհրաժեշտ է :

Դրացի տէրութեան մ'երկիրը զօ-
րաբանակ մտցնել՝ առանց անոր կան-
խաւ ծանուցանելու և հաւանութիւ-
նըն ստանալու , աղբաց իրաւանց տը-
րամագծապէս հակառակ գործ մ'է ,
որ բնաւ չկրնար արդարանալ որ և է
պատճառաւ . հետեւեալ իրօք
պատերազմ հրատարակելէ զատ ու-
րիշ նշանակութիւն չունի և չկրնար
ունենալ :

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 31 յունի.
Ծովային պայթուցիկ մեքենաներն ու չընչացնելու գործիքները Վուլֆրէն նաւ դրուելով Միլերկրականի նաւատորմին զրկուեցան: Նմանապէս 4000 տակառ վառօդ Սոթամթընի մթերանոցներէն դուրս հանուեցան և նաւերը պիտի դըրուին:

Թայմզ լրագիրը կըսէ Ռուսիա իւր յապաղումներովը մեծ սխալ կը գործէ:

Թագուհին Ժառէթիէի (սոնակապի) պատուանշանը տալ ուզեց Լորտ Պիքսոն-Ֆիլտի, բայց նա չընդունեց:

Աթէնք 31 յունի.
Երեսփոխանաց ժողովը 6 ի դէմ 121 քուէով վառահոլթիւն յայտնեց նախա-րարութեան, և իրազօր իշխանութիւն տը-ւաւ որպէս զի Յունաստանի շահուց հա-մեմատ գործէ:

Լոնտրա 1 իւետր.
Երեսփոխանաց ժողովին մէջ արտա-քին գործոց նախարարութեան խորհըր-դական Պ. Պուրք պնդեց թէ՝ նաւատոր-մին Արեւելք զրկուին հարկէր, և ըստ թէ խնդրուած 6 միլիոնի վարկը խաղա-զական նպատակաւ է, որովհետեւ թոյլ կուտայ Անգլիոյ՝ իւր ազդեցութիւնն ի գործ դնել ոչ միայն իւր՝ այլ և Եւրո-պիոյ օգտին համար:

Վիսարանութիւնն երկուշաբթի աւուր յղուեցաւ:

Աթէնք 1 իւետր.
Կառավարութիւնն հրաման քրաւ 12000 զօրաց որ վաղը սահմանադրութեան անցնին:

Լոնտրա 2 իւետր.
Անգլիոյ կառավարութիւնը 6 միլիոն վարկ խնդրելու առաջարկութեան վրայ կը պնդէ, թէ և զինադադարը կընթանէ:

Փարիզ 2 իւետր.
Կը հաւատեն թէ Աւստրիա իւր զօր-քերը շարժուն միջակի մէջ պիտի դնէ:

Լոնտրա 2 իւետր.

Օտ. քօն.	8 3/4
Փոխ. 1865	8 1/8
» 1869	8 3/8
» 1871	34 1/4
» 1872	15 1/2
» 1873	8 1/4
» Եղիպոս.	54
Անգլ. քօն.	95 7/8

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանն՝ իւր նախարա-րաց կազմութեան, պաշտօնավարու-թեան և առանձնաբար ու հաւաքա-բար պատասխանատուութեան եղա-նակն Եւրոպական տէրութեանց մէջ տիրող եղանակին վերածել կամելով: Մեծ-Եպարքոսութեան պաշտօնը շըն-ջեց, և առաջին փոխանորդութեան կամ նախարարաց նախագահութեան պաշտօն հաստատեց:

Հետեւաբար Մեծ-Եպարքոս Համ-տի փաշան Ալթընի կուսակալ անուա-նելով, Հասարակաց կրթութեան նա-խարար Ահմէտ Վէֆիլը փաշան նա-խարարաց խորհրդայ նախագահ և միանգամայն ներքին գործոց նախա-րար անուանեցաւ:

Այս առթիւ միանգամայն հետե-ւալ նախարարական փոփոխութիւն-ներն եղան.

Դատական գործոց նախարար Սաֆվէթ փաշան Պետական գործոց նախարար:

Այլաբնի կուսակալ Խուրշիտ փա-շան Դատական գործոց նախարար:

Նամիզ փաշան Թնդանթարանի նախարար:

Սուրբի կուսակալ Սուպհի փաշան Էֆէնդի և Հասարակաց կրթու-թեան նախարար:

Չամիչ Բովհանէս Էֆէնտին Հա-սարակային շինութեանց և Առեւտը-րական գործոց նախարար:

Ահմէտ Բասիմ փաշան Կ. Պոլսոյ քաղաքագետ:

Ճէվտէթ փաշան Սուրբի կուսա-կալ:

Դատարի փաշան Սերաստիոյ կու-սակալ:

Ներքին գործոց նախարար Նախա-րար Սայիտ փաշան Կայսերական անձնական գանձուէն նախարար:

Աւագայ Ժողովին անդամ Էմին պէյ՝ առաջին նախարար Բարձր. Ահ-մէտ Վէֆիլի փաշային խորհրդական (միւլթէշար) անուանեցաւ:

Միւս նախարարք իրենց պաշտո-նին վրայ կը մնան:

Բարձր. Ահմէտ Վէֆիլի փաշան երէկ հանդիպաւ Բ. Դուռն երթա-լով, վերոյիշեալ փոփոխութիւններն հրամայող կայսերական խաթմը կար-գացուեցաւ:

Յետոյ Բարձր. Ահմէտ Վէֆիլի փաշան Մեծ-Եպարքոսութեան յա-տուկ եղող Եպիֆանիէն ու Չամիչ-ները ճանքելով, իւր անձնական մէկ սպասաւորին հետ կայսերական պա-լատը գնաց իւր շնորհակալութիւնը մատուցանելու Վեհ. Սուլթանին:

Կը յիշեն ընթերցողք թէ Վեհ. Սուլթանը՝ թշնամութեանց և արիւն-հեղութեանց դադարումը ձեռք բերելու համար՝ անցեալ չորքշաբ-թի օրն անձամբ հեռագիր զրկելու էր Ռուսիոյ կայսեր. Յիշեալ հեռագիրն էլ Արիշէն Մալթայի ներքնամովեան հեռագրագծին միջոցաւ քանի մը ժամէն իւր տեղը հասնելով, Ռուսաց Ալէքսանդր կայսրն ալ անմիջապէս պատասխան զրկեց Վեհ. Սուլթանին, ծանուցանելով թէ փութացելու էր հեռագրել իւր եղբորը Նիքօլա Մեծ գլխին՝ որ չուտով զինադադար կըն-քէ, և կաւեղնելու թէ փափաքելի է որ կնքուելիք խաղաղութիւնն ա-մուր և տեական լինի:

Կը հաւատեն թէ մայրաքաղաքս Օտէսայի հետ հաղորդակցութեամբ կապող ներքնամովեան հեռագրիւն՝ որ պատերազմին պատճառաւ ան-գործութեան դատապարտեալ էր, Ռուսիոյ կառավարութեան հաճու-թեամբ քիչ օրէն պիտի բացուի պաշ-տօնական և առանձնական թղթակ-ցութեանց:

Անցեալ շաբթու արքունի նաւա-րանին՝ ինչպէս նաեւ աւստրիական Լոյտի շոգենաւները մայրաքաղաքէս 25000 հոգիէն աւելի գաղթական փոխադրեցին յԱսիա: Կը յուսացուի որ մէկ կողմէ զինադադարին պատ-ճառաւ դաղթականութիւնը դադ-րելով, և միւս կողմէ մայրաքաղաքս լցուած գաղթականաց մէկ մասն Ա-սիա փոխադրուելով և շատերն ալ իրենց տեղը ճանքելով, քիչ ժա-մանակէն մայրաքաղաքիս բնակչաց թիւն իւր առջի կանոնաւոր սահմա-նին կիշնէ:

Վերջին պատերազմին մէջ գոր-ծուած սխալանաց քննութեան հա-մար կազմեալ պատերազմական առ-եանն ամենէն առաջ Սրտահանի հը-րամանատար Հիւսէյին Սապրի փա-շային քննութեանը ձեռնարկելով թէ՝ իրենց տեղը ճանքելով, քիչ ժա-մանակէն մայրաքաղաքիս բնակչաց թիւն իւր առջի կանոնաւոր սահմա-նին կիշնէ:

Կըսուի թէ Բուլղարիէն եկող Չէր-քէշիները՝ Պրաւսայի, Ալթընի, Ատա-նայի և Ափրիկեան Տրիպոլիոյ նա-հանգները պիտի գետնադնին:

Երանի թէ ամենն ալ Ափրիկեան Տրիպոլիոյ գաւառը զրկուին:

Ռոտտըմօէն եկող Հայ ուղևոր մը, որ հեղինական անցագրով կըր-ցեր է մեկնիլ յիշեալ քաղաքէն, կը պատմէ թէ Օսմանեան կառավարչին մեկնելէն ետեւ՝ քաղաքին ամեն աղ-ղի բնակիչներէն պատգամաւորու-թիւն մը Ռուսաց զինուորութեան գնացել է: Ռուսք քաղաքը մոտե-լէ ետեւ՝ ամեն բանէ առաջ ապա-հովութիւն տուեր են խրամ և Գը-րիտանեայ բնակչաց, որպէս զի ա-ռանց բնաւ վախճալու իրենց գոր-ծին զբաղին: միանգամայն խնդրե-րն որ ամենն ալ իրենց զէնքերը տան: Ծանուցելու են նաեւ թէ քա-ղաքէն մեկնելն այլ ևս ներելի չէր: Տասն-քսան Չէրքէշք և քանի մ'ա-պառտանեալք որք չէին՝ կրցեր մեկ-նիլ, փութացելու են հնազանդիլ տոյս հրամանին: Չէրքէշ մը միայն չհա-ղանդելով՝ հրացանի բռնուեր է:

Ռուսք Ռոտտըմօ մտած ժամա-նակ հեռագրագծէն չեն դադար, որք շարունակելու են կանոնաւորա-պէս բանիլ:

Պաշտօնական աղբ. մը կը ծանու-ցանէ թէ Բ. Դուռն մայրաքաղաքիս պարէնաւորման հարկը նկատելով՝ որոշեց որ թէ՝ Օսմանեան նաւահա-գիտներէն և թէ՝ օտար երկիրներէ Կ. Պոլսու բերուած արմատեց մաքսէ ազատութեան պայմանաւորման երկու ամիս ևս երկարի մինչև յառաջիկայ ապրիլի սկիզբը:

Յունաստանի երեսփոխանական Ժողովը Կ. Պոլսոյ Հեղինական գեա-պան Պ. Բուլմանտուրիսի առա-ջարկութեամբ 25000 Քրանք օգնու-թիւն զրկեց Պուրիպոլէն և այլ տեղե-րէ փախչող ժողովրդոց:

Ռարբաթ գիշեր Արեւմուտ քէզլի մէջ մեծ իրարանցում մ'երաւ: Եկե-ղեցեաց զանգակներն ամենը մէկէն կը հնչէին մեծ վտանգ մը դուրսելու կերպիւ, բնակիչք փողոցները կը դի-մէին, շատերը զինեալ, կարծելով թէ Չէրքէշիները գիշերը կ'ուրեւն են: Բայց շատ չանցած՝ աղմուկին պատճառն իմացուելով՝ սիրտերն հանգարտե-ցան:

Մարդուն մէկը քանի մը սրիկա-ներ տուն տանելով՝ անոնց օգնու-թեամբ իւր քոյրը քաջաշելով և ծե-ծելով տունէն դուրս վաճառք էր՝ առանց իւր հաճութեանն ամենատ-ցած ըլլալուն պատճառաւ:

Յիշեալ սրիկաներն և զանոնք տուն տանելով իւր քոյրը խոշտա-նող գործողութեանը քննուելով ոտտիկանութեան դուռը տարուե-ցան:

Հեռաւոր երկիրներէ ձայնիւ խո-սակցելու գործիք մը հնարուած է վերջին ժամանակներս թէլեֆօն (հե-ռաձայն) անունով, որ է՝ հեռագրա-կան թելերուն երկու ծայրը մէկ մէկ ձառարած և գործիք գնելով՝ երկու կողմէ ձայնիւ խօսակցելու միջոց մը:

Թայմզ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ անցեալ շաբթու Անգլիոյ թա-գուհւոյն առջև փորձեր եղեր են Օսպըրին մէջ, ուր հեռաձայնի հնա-րիւր՝ Պ. Կրաւհամ Պէլ իւր գործիքն Օսպըրնէն Բովս, Սոթամթըն և Լոնտ-րա քաղաքաց հետ հաղորդակցու-թեան զննելով, գաշնակով երգուած աղբային երգեր Լոնտրայէն Օսպըրն որոշապէս լսուեր և թագուհին ալ անձամբ այլ և այլ անձանց հետ խո-սակցել է: Սոյն փորձն երեք ժամ շարունակուելով խիստ գոհացուցիչ արդիւնք ունեցեր է:

Մայրաքաղաքիս մէջ ալ փորձեր

կըլլան հեռագրատան պաշտօնէից ձեռք, և կը լսենք թէ ներկայ գըտ-նուողներուն սքանչացումը կը գը-րաւեն:

Ահաւասիկ հրա. գիւտ մ'ալ, որ իւր նախորդներէ նուազ պա-տիւ կը բերէ մարդկային հանճարոյ արտադրութեանց:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍՆԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ	
23 յունի. երկուշաբթի իրիկուն	40,
24 յունի. երեքշաբթի առաւօտ	
Բացուեցաւ	10,
Ժամ 6 ին	40,
Բուլղարի երկաթուղի	Ֆր. 31
Թղթադրամ	Լիւ. 270

ԸՆԹԱՅԻ ԱՐԺԵԹՊՈՑ

Կ. Պոլսու 23 ցունվար	
Սոթիթէ յիշեալի բաժ. Անգլ. Լիւ.	3,15
» ֆոխանակութեան	2,15
Կ. Պոլսոյ Պանքային	3,20
Քրէտի յիշեալ	20,
Քրէտի Օսթրո-թիւրք	—
Փոխ. 1863	Ֆր. 47
» 1865	» 48
» 1869	» 46
» 1872	» 15 20
» 1873	» 43
Թրամուայ	Օտ. Լիւ. 0 90

ԸՆԹԱՅԻ ԴՐԱՄՈՑ

23 ցունվար	
Անգլ. Լիւ.	109 15
Նարոյն ոսկի	» 87 5
Խմբակալ Ռուս	» 88 22
Դըրմից	» 50 30
Հինգ ֆրանք	» —
Հինգ նոց	» 121
Պղինձ	» 180

Ա.Զ.Գ.Ա.ՅԻՆ

Քաղաքական ժողովը տօներու պատճառաւ քանի մը շաբաթէ ի վեր նիստ ըրած չըլլալով, երէկուան ըրած նստին մէջ հետեւեալ յայտա-րարութիւնն ընել որոշեց:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՇԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կայսերական բարեխնամ կառա-վարութիւնը ներկայ պատերազմին տագնապներովն զրաղած միջոցին՝ ըստ որում՝ ընդհանուր բարեկար-գութեանց կենսական խնդիրն ալ իւր մտածութեանն առարկայ ըրած է, Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրն այս առթիւ ևս Տէրութեան և ազգին ծառայութիւն մը մատուցանելու խորհրդով, և բարեկարգութեան մասին Պետութեան բարձր պաշտօ-նէից գիւրդութիւն և լոյս լինծայելու նպատակաւ Բ. Դրան ներկայացնե-լիք զանազան խնդիրներու վրայ վարչութեան ուղադրութիւնը հրա-ւիրած էր:

Այս մասին Ազգ. վարչութիւնն իւր կարծիքն ու ոչոյնմը չտուած՝ մայրաքաղաքիս լրագիրներէն ոմանք, առանց խնդրոյն հանգամանացը վը-րայ ճշդ ըլլալ և հաւաստի տեղեկու-թիւններ ունենալու, զանազան գոյ-նով և իմաստով յօգուածներ հրա-տարակցին, որ բոլորովին հեռի էին խնդրոյն էութենէն, և տեղի տուին այլ ընդ այլոյ տարաձայնութեանց, զոր Ազգ. վարչութեան բաղ. Ժո-ղովը պարտ կը համարի հերքել ներ-կայ պաշտօնական ծանուցմամբ յայ-տարարելով թէ թիւրիմացութեան արդիւնք են:

21 յունվար 1878 (ԿԵԷ)

Վարչութեան այս յայտարարու-թիւնը լրագրոյս չվերաբերելու բնաւ, վասն զի մեք՝ Ս. Պատրիարք Հօր

ստեղծարարութիւնը տեսած ու կարգացած և խնդրոյն հանգամանաց վրայ ճշգրիտ և հաւաստի տեղեկութիւն ստացած ըլլալով, թիւրիմացութեան վտանգէն բարեազդեաբար զերծ է:

Վանայ Պատրիարքական փոխանորդ Գերբ. Երեմիա եպիսկոպոսն անցնալ օր Պատրիարքարան հեռագիր մը քաջածէր ծանուցանող թէ տեղւոյն կուսակալն ստիպողաբար քաղաքային զինուոր կը պահանջէ քրիստոնեայներէն:

Ս. Պատրիարքն անմիջապէս հեռագրու ծանուց կուսակալին թէ ըստ որում յիշեալ խնդիրը Պատրիարքարանի և Բ. Գրան մէջ բանակցութեան ենթակայ է, կը խնդրէ որ տույլով չ'ձեռնարկէ գործադրութեան՝ մինչև որ խնդիրն իւր վերջնական լուծումն ստանայ:

Կը լսենք թէ քանի մը բարձրաստիճան եկեղեցական հարք ուրբաթ օրը Ղալաթիոյ ազգային մատենադարանին մէջ ի խորհուրդ գումարուելով՝ պատգամաւորութիւն մ'ընտրուին երէկ՝ երկուշաբթի Ս. Պատրիարք հօր երթալու, և Ձերքեղաց և այլոց Անատոլիոյ կողմերը զրկուելուն վրայ Նորին Սրբազնութեան խորին ուշադրութիւնը հրաւիրելով՝ առաջարկելու որ կայսերական կառավարութեան գիւմրիս խնդրէ որ այդ Ձերքեղացի հայաբնակ տեղիւր չզրկուին, որպէս զի մեր գաւառաբնակ ազգայնոց գլխուն նոր պատուհաս մ'ալ տնոնք ըլլան:

ԲՆԻՆԱԿԱՆ

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԵՒ ԿՐԹԱԿԱՆ
ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆՆԵՐ

(Ծրբ. Գե. Բէ. 2078)

Արեւելեան Մամուլ՝ նախնեաց գրոյց մէջ Եղեշիպոս և երէց բառերուն յաճախ փոխարինելի գործածութեան կը գիտէ թէ եպիսկոպոսին ու երէցին մէջ չկայ խոր գրկութեւ, իսկ Մատիս յօդուածագիր հօգեւ շնորհ եկեղեցականը ալ աւելի յառաջանալով կը գրէ. « Բնեք ալ կը հաստատենք թէ Առաքելոց օրերն և Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հիմնուելէն ի վեր, ինչպէս պատմութիւնը կը ցուցնէ, եկեղեցին պաշտօնէից և աստիճանի խտրութիւն չունի, մանաւանդ շատ առիթներու մէջ եպիսկոպոսներէն բարձր տեղ բռնած են քահանայն և սարկաւազը:

Այն բողոքական ազանդաւորութիւնն, որ եպիսկոպոսութիւնը կամ երէցութիւնը և կամ ի մի բան եկեղեցական կարգին աստիճանաւորութիւնը կուրանայ, այս եկեղեցականէն աւելի չէր կարող գումանիւ ու խոստովանել:

Նախնի հայրապետաց գրոյց մէջ թէ և եպիսկոպոս և երէց բառերն անխոր յաճախ գործածուած են, բայց երբեք իրաւասութիւնն իր կամ աստիճանն չգիտած չեն: Արքարե եպիսկոպոսն յանուն իւր պաշտօնին պարտեաց՝ վարդապետ, հովիւ, ծառայ, տէր և այլն անուանած է զանձն իւր և կամ կոչուած է յայլոց, բայց երբ յանուն իրաւասութեան իւրոյ կարգին (եպիսկոպոսութեան) խօսի և գրիւ հարկադրուած է, այն ատեն զանձն իւր եպիսկոպոս կոչած է և կամ կոչուած է ըստ օրինի եկեղեցւոյ:

Նախնիք աստիճանաւորութեան կամ իրաւասութեան ոչ թէ անծա-

նօթ, այլ կարի իսկ ծանօթ և միանգամայն նախանձախնդիր իսկ էին և ըստ հարկին և ըստ պարագային եկեղեցական կարգին աստիճանաւորութեան առջև կը պատկառէին: Թող լսէ Մատիս եկեղեցականը, թէ ինչ կը խօսի Ղեւնդ երէց և Երբան կարե որութիւն կուսայ աստիճանի. « Սուրբ Ղեւնդ. ասէ ցերանելին Բովսէփ (եպիսկոպոս), մատիւր, յառաջան բնդդէմ սրոյն, զի դու առաջնաւ ի վեր ես քան զամենեւեան: Եւ զայս իբրեւ ասաց, կարգեցան կացին մի ըստ միովէ: (Եղիշէ. Ը. 1. Եղանակ):

Բնաւ չէ եղած ժամանակ մը, յորում եկեղեցւոյ մէջ եպիսկոպոսութեան բարձր հեղինակութիւնն ու իրաւասութիւնը ճանչցուած չըլլար: Ամեն ատեն և ամեն տեղ և ամեն ժողովներու մէջ թէ՛ համազգային և թէ՛ զուտ ազգային և այլն գեկեղեցին կառավարելու իրաւասութիւնը եպիսկոպոսը ունեցած էին. չէ եղած ժամանակ մը, յորում սարկաւազ մը երէց մը, վարդապետ մը յանուն իրաւասութեան իւրոյ կարգին բարձր տեղ բռնած ըլլայ: Պապական գրութիւն չէ այս, ինչպէս կը կարծեն Արեւելեան Մամուլ և Մատիս յօդուածագիր Ս. Հայրը, որ օրինակներ ալ մէջ կը բերէ այլանգակ իմն եղանակաւ, և պատասխանեմք:

Ս. Աթանոս սարկաւազը Նիկիոյ ժողովին մէջ ներկայ էր ի շնորհ իւր հանճարոյն և ճարտարախօսութեանն և քաջ հմուտութեան աստուածաշունչ և արտաքին գրոյց. Աթանոս հոն վճռական ձայն չունէր, այլ իւր եպիսկոպոսն (Աղեքսանդր պատրիարք Աղեքսանդրիոյ) ունէր: Հոն Աթանոս կը խօսէր և կը գրէր, բայց ոչ եպիսկոպոսաց համահաւասար և համազօր իրաւասութեամբ:

Նայնպէս արդարեւ Ղեւնդ երէց վարդապետաց դարուն շատ ազդու և ներգործող անձն էր, բայց աղքատային պատմութեան հմուտ անձեր քաջ գիտեն, որ Արտաշատու ժողովոյն մէջ Պարսից Եղեշիպոս արքային հաշակաւոր նամակին միայն եպիսկոպոսը յանուանէ կը յիշատակուին իբրեւ պատասխանատուք, ըստ այսմ գրոյց եղիշիպ թէ անուանեք եպիսկոպոսայն, որք Կաթողիկոսն անուանելն և ոչ բնաւ Ղեւնդ երէց, որ այդ ժողովին մէջ կարի հաւանականաբար ներկայ էր իբրեւ եկեղեցւոյ իրաւանց պահպանութեան նախանձախնդիր անձն, նայնպէս իւր հետ շատ մը քրեպիսկոպոսք, երէցք և քահանայք և աշխարհիկ մեծամեծ անձեր հոն էին, հարկաւ հաւանութիւնն իրայն յայտնելու համար, ուստի և ոչ յանուանէ կը յիշատակուին:

Բայց թէ ինչո՞ւ եպիսկոպոսութիւնն ունի այդ բարձր իրաւասութիւնը, վասն զի հոն խորհրդոյն մէջ եպիսկոպոսն իւր վիճակի եկեղեցւոյն ներկայացուցիչն է, իսկ երէցն ու սարկաւազ և աշխարհիկ արժանաւոր և ի ժողով կոչուած անձեր հոն ինքզինքնին միայն կը ներկայացնեն: Ահա այսպէս եղած են միշտ եկեղեցւոյ մէջ ժողովները, որ եկեղեցւոյ պաշտօնեայք և արժանաւոր հարազատ որդիք թէ և ներկայ, բայց հոն յանուն խորհրդոյն մասնակցութեան ունին ձայն, և ոչ երբեք յանուն վճռող Կաթողիկոսն:

Արդ կը հաստատուի թէ եկեղեցւոյ վարչական գրութիւնը կը պահանջէ թէ առանց իւր թեմի եկեղեցւոյն առանձին եպիսկոպոսն չունի ազատ իրաւասութիւն, նայնպէս և կաթողիկոսն առանձին չունի ազատ իրաւասութիւն առանց եպիսկոպոսաց խորհրդոյն և հաւանա-

թեան միաբանք որոշիչ ձայնին, զի այդ նշան է, որ զեկեղեցին կը կառավարէ Գերբ. Հեղինակին խօսքն ալ կաթողիկոսին վրայ ըլլալով՝ յատուկ զայս կը նշանակէ, որպէս զի կաթողիկոսն ըստ այս իրաւանց զեկեղեցին կառավարէ, և եկեղեցւոյ հարազատ որդիքն այժմէն զայս գաւազ բռնէ կամ գաւառուէն ուսանելով յապա ժամանակի ազանդաւորութեան արձագանգ եղող վարդապետութիւններէ բնաւ չխաբուին և չթողան որ Հայոց եկեղեցին խախտի իւր այս վարչական գրութեանն, որ ոչ բողոքոյն եպիսկոպոսական է, և ոչ զուտ երիցական և ոչ իսկ պապական և այլն, այլ է քրիստոնէական հարազատ ազդեալու եկեղեցի: Ինչ թէ Արեւելեան Մամուլ և Մատիս եկեղեցականն ու չի ունի միանգամ ի քննին՝ առնէին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ վարչական գրութեան ոգին և պատմական կեանքը, երբեք պիտի չորոտնէին Գերբ. Նոր-Պէյ սըրբազանի սոյն ստղծուած գէմ թէ « կաթողիկոսն կը կառավարէ զեկեղեցին խորհրդակցութեամբ եպիսկոպոսաց: Սոյն օրինակ և գծած են 1866-ի կաթողիկոսական տեղեկագրին հրատարակիչները կաթողիկոսական իրաւասութեան սահմանը և եպիսկոպոսաց խորհրդակցութեան իրաւունքը յանուն կառավարութեան եկեղեցւոյ ընդ Հայրապետին ամենայն Հայոց:

Մանգեալն Եղեշիպ Բոսն

Եւդոկիա 1878 յունվար 5

... Խմբագիր

Ներկայ հաճեցէք Ձեր ազգագուծ թերթերէն միայն միջոցաւ իւրոյ հանել և շնորհակալութիւն կացուցանել զիս:

1877 ԵՒ ՀԱՅՈՅ ՀԱՇԻԻՆ

Ժամանակն որպէս մի ամենաթանկագին ծաղիկացած էր ընդհանուր մարդկութեան առաջ 1877 թ. դա համայնից կը վերաբերէր և Հայք իսկ ունէին իրենց առանձինն բաժին. այլ բանականութեան արժանիքն իրականապէս բարձրացնող նորանոր ծաղիկներ սերմանեցին և արդէն իսկ սերմանուած ամենաեղեցիկ հնձոց պտուղներն քաղեցին, հիւանդը դարմանեցին և վերջապէս ամեն կերպ ծառայութիւն մատուցին անձանձիր դէպքի իւրեանց նուիրական պարտականութիւն, մենք ինչ ըրինք: Սա հարցին պատասխան հետ կարենք գտնել Կեդր. երեսփոխանական ժողովոյ արձանագրութեանց մէջ, եթէ երբեք նկատողութեան չառնենք այդ շատ խօսքերէ մտադրութեամբ միակ ունէնք, որպէս անդին չանցնիր բնաւ մեր ամեն ճիգ և աշխատութիւն և

* Կ. Պոլսոյ համադուար եկեղեցւոյ կան ժողովն անցած տարի երկու քահանայ լուծեց կարգէ, ոչ ըստ օրինի եկեղեցւոյ. դիտեցի թէ այս որոշումն օրինաւոր չլինար համարելով, բայց մեծ ու վաղուէ վիճակ չունենալուն ձայնս չեղաւ լսելի: Դիտեալ Ատենապետ Գերբ. եպիսկոպոսին զեռ առանց ստորագրութեանը, հարկաւ պատճառաւ իւրք... սոյն ասօրինի որոշումը գործադրուել է եղեր, Տ. Խաչատուր ապաշխարող քահանայն Փրկչէն արձակելով իւր աշխարհիկ ոք: Այսպիսի անտեղութիւններ պիտի չարեւնակուին անշուշտ, քանի որ մեր եկեղեցական հայրերն առանց եկեղեցւոյ կանոնները սերտած ըլլալու, կամ գոնէ պատրաստի եղած կանոնագրութիւնը լռելով սրբագրութեան մը յետոյ վաւերացնելով ըստ այնմ վարուելու, վճիռ արձակին յանուն եկեղեցւոյ: Մատիս եկեղեցական քննադատին կարգ մը Բնաւ ներուն պատասխանը կը արտի, եթէ լրջօրէն ըսել հաճի թէ ինչո՞ւ համար Հաւազուար ժողովոյ կազմութիւնն օտարութիւն է եւ:

** Ի Բնի պիտի ըլլայ: Ծ. Խ.

սակայն հաշիւ պարտինք տալ, հաշիւ մեր խղճին և Աստուծոյ թէ ինչ ըրինք:

Որէնքը արաւադրած սկզբանց կենսական գործադրութեամբ միայն կրնայ մի ազդու երաշխաւոր տալ իր գոյութեան մասին: Սահմանադրութիւնը իր տեսքով կին ծաղկերուն մէջ միայն նկատելով, այնչափ անդին սկզբունքներ չնորհած է մեզ, որք խնկելի են արդարեւ իբրեւ տարբեր փորձառութեան ծնունդ. և սակայն ցարդ այդ սկզբունք և ոչ միայն օրինական գործադրութիւնը տեսնելով, ցաւօք սրտի կը յայտնեմք, որ դորա անբաղդ կեանք մեծամեծ վտանգաց ենթարկուելով կամ կը քնէ և կամ վաղ իսկ անշնչացած է, ուստի և բնականաբար կը հետեցունեմք որ ազգին վրայ մի կատարեալ անխնայ նուիրել կամ լաւ ևս է ասել ետեւեան գտնողները կը թաղաւորեն բացարձակ իւրեանց բոլոր գծողային սպառնալիքներով: Փա՛ռք այն սպային, որ սուրն իր եղբոր սրտին կը միսէ փոխանակ թշնամւոյն կուրծք պատկանելու: Հա՛րց այժմ որչափ կարենք ամբողջ ուժով այդ պատնէսը վիճակած ազգին թէ ինչ ըրիր և է՞ր չը յոռաջողուին:

Նշխարհ ի մօտոյ ճանչնալով դատարանութեան անհրաժեշտ պէտքը, մինչ մի դպրոցական անսխալան պատմուող տիւրն մէջ կը սնուցանէ բարոյք ապագայն իւր նամով և ամենայն փութաշնորհութեամբ, մինչդեռ կը քաղցրանայ իրեն դպրոցի համար ըրած ամեն զոհողութիւն, փառաբանէս դրօշմուած նշմարելով նոյն մանկան ճակտին վրայ լոյս և սրտին մէջ բարոյականի փետ սկզբունք, դնա՛ւ և դու տես դպրոց կոչուած հայեւոյն մէջ քո ազգային կեանքի իրական պատկերն, որ սարարադարար շատ հեռի կը դառնուի իր սուրբ կոչման պատասխանելէ:

Մինչ մէկ կողմէն դատարարութեան փետ գործն բարձի թողի ձգուած, ալ գին ապագայն բողոքովն անուր կը պատկերանայ մեր աչքին, միւս կողմէն ալ Եւրոպայի անթիւ նորանորթիւնը՝ իբրեւ անխոնջ ազդակներ՝ անդադար Հայուն արեւը կը քամեն, և քանի՞ս արդեօք խղճին Հայ դարաստէն: Այսպէս երկու կենաց խնդիրներ վաղ իսկ մոռացած, ոչ բարոյական և ոչ նիւթական վիճակն ապագայեալ, մէկ խօսքով հացի և լուսոյ կարօտ Ազգի մը հարց թէ ինչ ըրիր, ինչ հաշիւ ունիս և պատասխանն ա՛ռ բառին կատարեալ նշանակութեամբ, ՈՅԻՆՁ: Միւս Ձերդ Տ. Ճիւղաւորեալ

Ա. Զ. Դ.

Մայրաքաղաքի վարժարանաց միոյն համար փորձ և ընտիր կառավարիչ մը կուզուի գոհացուցիչ թույլաւ, նայնպէս ուրիշ վարժարանի մը համար ալ աշխարհագրութեան և բնական գիտութեանց վարժ դասատու մը կուզուի քննարկել կերպով:

Սոյն պաշտօններն յանձն առնուլու զող և վերջիցեալ պայմաններն ունեցող կառավարիչ և դասատու լրագրոյ խմբագիրը՝ Տնօրէնին հետ պէտք է տեսակցին:

Ի Ա Ն

Պէտքէր Բուլէ դարուսընտա Պէրէքէթ-զատէ մահալէսնտէ քեպին խնտէք ճատտէսնտէ թարաֆէյն քեարկիր էպնիյէ իլէ մահալ խնտէք արագիսնտէն արդէն օն իւլ վէ թուլէն օն ալթը յէ թէրալիյէն իքի երեզ զիրա պիր գըլթա արա ինտէլ միւլդոյիտէ երիւլըք քայիմէ երեզ զըլ հիսապը իլէ եթթիւլ ալթը պին զրուշտա թալիպի իւղէրինտէ թաքըրի իտուպ պունուն օն պէլ կիւն զարքիւտա վուգու պունաւք զամբընըքապուլ իլէ ինչպէս մուքարըրէ պունուշտընըտան, մէքըրիւր արասյէ թալիպ օլանըարըն տայրէրէ էմանէթտէ միւնաքտ քըրընան զէմին քոմիսիօնընտ միւրաճաւթ իթմէլէրի իլան օլունուր:

